

Ellie Dean

Tot je terugkomt

DE FONTEIN

Barnham Green, Somerset, 1944

Het was de laatste dag van februari en gemeen koud. Anne Black probeerde niet te rillen terwijl ze naast schoolhoofd George Mayhew stond. Belinda Frobisher, haar collega en tevens vriendin, hield een oogje op haar klas. De kleintjes wachtten sip en mokkend op hun beurt om door de districtsverpleegkundige te worden onderzocht. Ze keek hoe Mary Higgins hun haar doorkamde en onwillekeurig begon ze zelf een onheilspellende jeuk op haar hoofd te voelen. Ze dwong zich die te negeren. Geen van de kinderen vond het leuk om door de 'luizenzuster', zoals ze Mary plachten te noemen, te worden onderzocht. Maar met zoveel van hen opeengepakt in de overvolle klaslokalen was één hoofd vol luizen genoeg om de plaag over de hele school en door het hele dorp te verspreiden.

'Ik wou dat het schoolbestuur ons het geld gaf om er twee klaslokalen bij te bouwen,' mompelde George, terwijl hij zijn verweerde hand vol littekens in zijn jaszak hield. 'We zitten helemaal vol met al die evacués, dus het is nauwelijks verrassend te noemen dat we met allerhande gezondheidsproblemen te kampen krijgen.'

'We hebben in ieder geval de krentenbaard en de ringworm verholpen waarmee die arme kinderen uit Londen aankwamen, en dat dankzij de gezonde plattelandslucht hier, fatsoenlijk eten en goede hygiëne.' Anne glimlachte naar hem. Ze was inmiddels in staat om zonder een vlaag van medelijden naar de door brand verwoeste kant van zijn gezicht te kijken. Voorheen had dat gevoel elk gesprek ongemakkelijk gemaakt. 'Laten we hopen dat we dit

kunnen oplossen voordat de crèche ook besmet raakt. Ik heb geen zin om het haar van mijn twee meiden te moeten behandelen, vooral nu ze allebei in zo'n lastige fase zitten.'

Ze zag het al voor zich, de moeizame behandeling van de weerbarstige donkere krullen van de driejarige Rose en die van Emily, inclusief de driftbuien van de twee die daar ongetwijfeld op zouden volgen. Emily was dan misschien pas iets meer dan anderhalf, maar ze had al snel van haar zus geleerd dat tranen en woede dé manier waren om je zin te krijgen als hun moeder doodop was na een lange drukke dag op school.

Toen het laatste kind de inspectie en een behandeling met DDT-poeder had doorstaan, joeg Belinda de anderen naar buiten naar de speelplaats, waar ze onmiddellijk stoom afbliezen door rond te rennen en krijsend tegen elkaar tekeer te gaan. 'Zo, dat was het voor mij vandaag,' zei ze opgewekt, terwijl ze haar bos blonde haren naar achteren veegde en haar hoed en jas pakte. 'Ik ga naar huis om me klaar te maken voor mijn afspraakje met Hank Simmons. Hij heeft beloofd me mee uit eten te nemen en daarna naar een club in Taunton. Zie ik jullie morgenavond op het dansfeest?'

Anne was best jaloers op Belinda's drukke leven, want er leek een eindeloze stroom jonge mannen in de rij te staan die haar mee uit wilden nemen. Terwijl het al jaren geleden was dat Anne voor het laatst met haar man Martin had gedanst. 'Ik heb beloofd te helpen met het bereiden van de hapjes, dus zolang we niet ingesneeuwd raken, ben ik van de partij,' zei ze. 'Ik kan de Vrouwenbond natuurlijk niet in de steek laten, nu ik in het bestuur ben gekozen.'

'Ik kom misschien heel even kijken,' zei George. 'Het is niet echt mijn ding,' voegde hij er verlegen aan toe.

'Je zou het eens moeten proberen,' plaagde Belinda. Haar blauwe ogen straalden uitdagend terwijl ze naar hem opkeek. 'Je weet maar nooit. Misschien vind je het wel hartstikke leuk. Nou, tot

kijk dan maar.' Ze heupwiegde de kamer uit op haar onpraktische schoenen met hoge hakken.

'Ik weet niet waar ze de energie vandaan haalt,' verzuchtte George. 'Maar ik bewonder haar levenslust.'

'Wij zouden een beetje van die lust goed kunnen gebruiken.' Hoewel ze pas begin twintig was, voelde Anne zich plotseling oud en uitgeblust. 'Maar het valt niet mee om die nog op te brengen als je aan het einde van een lange werkdag voor twee kleine kinderen moet zorgen.'

De verpleegster wendde zich met een meelevende glimlach tot Anne en George. 'Het spijt me vreselijk,' zei ze, 'maar ik zal jullie ook even moeten controleren. Bijna elk kind is besmet en ik vermoed dat het zich ook onder hun gezinsleden heeft verspreid.'

Anne ging met het schaamrood op de kaken zitten en liet Mary haar lange donkere haar doorkammen. Ze wist wat ze zou vinden. 'Ik heb ze ook, hè?' zei ze berustend.

'Zeker weten, wat betekent dat je deze kammen en pakjes DDT-poeder moet meenemen naar Owlet Farm en iedereen moet behandelen, inclusief de melkmeisjes. Ik weet dat het vervelend is, maar we moeten dit onder controle krijgen.'

'Ik voel me zo vies,' mompelde Anne, terwijl ze opnieuw die vreselijke drang om te krabben onderdrukte.

Mary kamde zorgvuldig het DDT-poeder door haar haren. Toen draaide ze zich om naar George, om hem te onderzoeken. 'Luizen tasten ook schoon haar aan,' zei ze, 'dus je hoeft je er echt niet voor te schamen. Maar zorg er wel voor dat je het poeder gebruikt volgens de instructies op het pakje – ook bij degenen die nog niet besmet zijn – en kam de dode luizen en hun eitjes elke ochtend en avond uit boven een oude krant. En verbrand die dan. Voorkomen is beter dan genezen.'

'Ook de kleintjes?'

'Juist de kleintjes,' zei Mary kordaat, terwijl ze het poeder door George' nette bruine haar kamde. 'Laat het zo lang mogelijk zitten

en was het dan uit met sterke koolteerzeep. Bij het geringste teken van jeuk begin je van voren af aan.'

George boog zijn hoofd, duidelijk net zo beschaamd als Anne. 'Het ziet ernaar uit dat je de komende weken je handen vol zult hebben, Mary.'

'Dat kun je wel zeggen,' verzuchtte ze. 'Ik zal bij elk huis en elke boerderij in het dorp langs moeten. Ik hoop maar dat mijn voorraad poeder niet opraakt. Want er is nu heel moeilijk aan te komen, met de strenge rantsoenering en de leveranciers in Bristol die voortdurend onder vijandelijk vuur liggen.'

Ze gaf George een fijngetande kam en hij stopte die in zijn borstzak. 'Blijf je voor een kopje thee?' vroeg hij.

'Ik heb nu geen tijd,' zei ze met spijt in haar stem. 'De volgende keer misschien.' Ze pakte haar dokterstas verder in en ging toen naar buiten. De gure wind blies bladeren over het schoolplein, dat er inmiddels verlaten bij lag.

'En jij, Anne? Heb jij tijd voor een kopje thee voor je naar huis gaat?'

Hij keek zo smekend dat ze niet durfde te weigeren, hoewel er nog een stapel nakijkwerk zou liggen wachten nadat ze het haar van de kinderen had behandeld, eten voor ze had gemaakt, ze in bad had gedaan en ingestopt.

'Waarom niet?' antwoordde ze, terwijl ze de kam en het pakje in haar uitpuilende aktetas stopte. 'Ik kan wel een moment van rust gebruiken voor de avondchaos begint. En aangezien Sally vandaag in de crèche werkt, neemt zij de kleintjes mee naar huis.'

Ze pakten allebei hun jas, hoed en doos met gasmasker en kleedden zich tegen de bittere kou buiten. Anne volgde George' lange gestalte over de speelplaats naar het kleine huisje dat als onderkomen voor het schoolhoofd diende.

Squadronleider George Mayhew was ooit verloofd geweest. Maar het meisje had niet genoeg van hem gehouden om hem trouw te blijven nadat hij verminkt was geraakt tijdens de Slag

om Engeland, toen zijn vliegtuig was neergeschoten. Nu was hij een nogal eenzame verschijning in het dorp. Hij was zes maanden eerder naar Barnham Green gekomen, rechtstreeks uit het ziekenhuis in East Grinstead. Daar had hij maandenlange huidtransplantaties en revalidatie moeten ondergaan onder de hoede van de getalenteerde plastisch chirurg Archibald McIndoe. George had de leiding overgenomen toen het vorige schoolhoofd was opgeroepen voor dienst bij de marine.

Aanvankelijk had zijn verschijning voor enige opschudding gezorgd. Want ondanks de reconstructie van zijn gezicht was hij nog steeds ernstig verminkt. En hoewel de man enorm gerespecteerd werd in het dorp, waren sommige ouders bang dat zijn uiterlijk de kinderen zou afschrikken. Tot haar schaamte, maar net als zoveel anderen, durfde Anne ook bijna niet naar het vreselijk verbrande weefsel aan de linkerkant van zijn gezicht te kijken, en naar de gehavende restanten van zijn hand en arm. Ze was bang dat hij zou merken hoezeer dat alles haar raakte. Maar met zijn rustige gezag en vriendelijke manier van doen stelde hij al snel iedereen op zijn gemak. En nadat het aanvankelijke gestaar en de openlijke nieuwsgierigheid van de kinderen waren bekoeld, vielen ze hem niet langer lastig met vragen over zijn tijd als Spitfire-piloot en over hoe hij zo gewond was geraakt.

Anne wierp hem een blik toe en voelde opnieuw een steek in haar hart toen ze zich voorstelde hoe knap hij ooit moest zijn geweest en hoezeer hij haar deed denken aan Martin, die ongetwijfeld op hetzelfde moment zijn leven waagde tijdens een bombardement op Duitsland. Haastig onderdrukte ze de donkere gedachten die haar onafgebroken kwelden. Haar man zou het overleven; hij zou de missie heus wel doorstaan... hij móést.

Ze slikte haar tranen in, gaf tegen beter weten in de ijzige wind daarvan de schuld en focuste op het nederige optrekje voor zich. Net als de andere gebouwen in het dorp was het opgetrokken uit zacht crèmekleurige steen. Het had twee slaapkamers, een kleine

voortuin die tot moestuin was omgetoverd, een stevige houten voordeur en vier vensters die uitkeken op het smalle laantje dat door het dorp naar de verderop gelegen gehuchten liep.

De nauw verstrengelde takken van een blauweregen kruiden boven de deur en langs de muur. Hij was nu kaal, maar in de lente een explosie van paarse druppels. De vierkante toren van de St. Augusta was net te zien door de bomen die de grens vormden tussen het kerkhof en het huisje, en aan de achterkant was er een schilderachtig uitzicht op de met sneeuw bedekte Mendip Hills aan de overzijde van de weidse vallei met omgeploegde landbouwgrond en stapelmuurtjes.

George deed de deur open en stapte opzij om haar binnen te laten in de smalle, met plavuizen betegelde hal, waarin een steile houten trap naar de bovenverdieping leidde. Ze liep langs de deuren van de beide voorkamertjes en ging rechtstreeks naar de kleine keuken aan de achterkant, waar het vuur in het fornuis een welkome warmte uitstraalde na de guurheid van de winterse buitenlucht.

Terwijl George naar het aanrecht liep om water te pompen en op te zetten, legde Anne haar aktetas op tafel en warmde haar handen aan het fornuis voordat ze haar sjaal en baret afdeed. Ze was geen onbekende in dit keukentje met het houten afdruiprek, de stenen gootsteen en rijen planken waarop kookgerei en een allegaartje aan serviesgoed stonden, want zij, Belinda en George dronken hier na schooltijd wel vaker samen een kopje thee.

Het was er heel netjes. Ze veronderstelde dat dit wel te verwachten viel van een ex-militair. Maar toch kon het wel een vrouwelijke hand gebruiken. Zoals gordijnen voor het venster, en ook onder de gootsteen om de schoonmaakmiddelen te verbergen. En misschien een of twee plantenpotten om de boel een beetje op te fleuren. Ze had zelfs even overwogen om hem aan te bieden gordijnen voor hem te maken. Maar ze had ervan afgezien omdat ze beseftte dat hij dat misschien een stap te ver zou vinden in hun relatie. Het

zou hun verhouding ongemakkelijk kunnen maken.

‘Heb je onlangs nog iets van je man gehoord?’ vroeg hij, terwijl hij kokend water in de bruine theepot goot om hem op te warmen.

‘Al een tijdje niet,’ antwoordde ze. ‘Maar je weet hoe onregelmatig de post is. En hij heeft het op het moment zo druk dat ik betwijfel of hij de energie heeft om iets anders te doen dan slapen als hij niet op een missie is.’ Ze wendde zich af van zijn vorsende blik en keek uit het raam. ‘Bovendien,’ zuchtte ze, ‘geen nieuws is tegenwoordig goed nieuws, toch?’

Hij had duidelijk spijt dat hij het onderwerp had aangesneden, en gooide het over een andere boeg. ‘Hoe redden jullie het allemaal op Owlet Farm nu het weer is omgeslagen?’

‘Prima,’ zei ze, dankbaar voor zijn tact. ‘De drie melkmeisjes doen fantastisch werk met het vee en nu hij van school af is, heeft mijn broer Bob voor het eerst het ploegen en beplanten van het zuidelijke veld op zich genomen. Hij leert ook hoe hij de stenen grensmuurtjes kan repareren. Charlie, mijn andere broer, slaagt erin de machines draaiende te houden, hoewel hij pas dertien is. Hij krijgt daarbij wel advies van Fred en Bert. En Sally en ik helpen waar het nodig is.’

Haar glimlach was zacht geworden van genegenheid. ‘Wat tante Vi betreft, zij geniet er met volle teugen van dat ze na al haar kinderloze jaren zoveel kleintjes om zich heen heeft. We prijzen ons allemaal gelukkig dat ze ons in huis heeft genomen.’

‘Is Violet geen familie van Sally en haar broer Ernie? Ze had toch geen andere keuze dan hen in huis te nemen?’ Hij schonk de thee in mokken.

‘Ze is inderdaad hun tante, maar geen familie van mij. Maar ik heb het idee dat ze iedereen die een thuis nodig had, in huis zou hebben genomen. In dat opzicht lijkt ze erg op mijn moeder.’

Ze ging aan de geschrobde tafel zitten en warmde haar handen aan de mok terwijl ze met weemoed aan haar moeder dacht. ‘Sally was een van de eerste evacuees van Peggy. Zij en haar broer Ernie

kwamen vanuit Londen naar Cliffhaven. En het wás me daar een stel kleine schooiers! Mama nam ze natuurlijk onmiddellijk onder haar hoede.’

Overspoeld door de vertrouwde golf van heimwee naar haar moeder en Beach View vertelde ze George ook dat Ernie ooit beugels had moeten dragen na een polioaanval, en dat Sally een naaiatelier aan huis was begonnen. Vervolgens was ze met de plaatselijke brandweercommandant getrouwd.

‘Hun vader bracht Ernie in 1940 naar zijn zus in Barnham Green, en Sally kwam daar ook naartoe toen ze de kleine Harry had gekregen. Cliffhaven ligt precies in de vliegroute van vijandelijke bommenwerpers. En met Cliffe Aerodrome op maar een paar kilometer afstand, wilde niemand van ons het leven van de kinderen op het spel zetten.’

‘Ernie is zeker geen kreupel schooiertje meer,’ zei George met een twinkeling in zijn ogen. ‘Hij zit nooit stil en houdt zelden zijn mond, en op het voetbalveld kan hij de meesten goed bijbenen. Hoewel hij tijdens de les een lastpak is met zijn voortdurende gevraag, zal ik hem best missen wanneer hij in september naar de middelbare school gaat.’

Hij nam voorzichtig een slokje thee, zich er terdege van bewust dat de linkerkant van zijn mond niet goed meewerkte vanwege de daar samengetrokken huid.

‘Hij en Charlie zijn deugnieten, die voortdurend in de problemen komen. Bij de vierjarige Harry, die elke beweging van ze op de voet volgt, zal het niet lang duren voor hij ook een lastpak is,’ nam Anne de draad van haar betoog weer op. ‘Het enige waar Sal en ik op kunnen hopen, is dat de middelbare school Ernie tot bedaren brengt, ook al lijkt dat bij Charlie niet te hebben gewerkt.’

‘Het zijn allebei buitengewoon pientere jongens, met een goed karakter. Ik hoop eigenlijk dat ze die levenslustige kant niet verliezen. De wereld is al veel te serieus. We hebben juist jongens als zij nodig om ons eraan te herinneren waar deze oorlog echt om draait.’

Anne dronk haar thee op, spoelde de mok in de gootsteen om en keek toen naar buiten naar de donker wordende lucht. 'Ik moet gaan, George. Het wordt al donker en het lijkt er sterk op dat het weer gaat sneeuwen.' Ze bond haar sjaal om haar hals, trok de gebreide baret over haar haar dat nu wit was van het DDT-poeder, en greep haar aktetas.

'Wil je dat ik je naar huis breng? Ik vind het geen prettig idee dat je alleen loopt in het donker.'

Anne glimlachte. 'Dat is heel aardig van je, maar ik weet de weg en het is niet ver.' Ze liep naar de deur. 'Waarom kom je morgen niet naar de dansavond?' vroeg ze aarzelend terwijl ze de klink greep. 'Het is nou niet zo dat je een vreemde bent in het dorp, en ik weet dat Belinda staat te popelen om je de Lambeth Walk te leren.'

Hij keek naar zijn glanzend gepoetste schoenen. 'Ik voel me ongemakkelijk tussen een heleboel mensen,' bekende hij fluisterend. 'Ik wil de pret niet bederven.'

'O, George,' verzuchtte ze. 'Je zou echt de pret niet bederven. Iedereen hier bewondert je en wil je maar al te graag opnemen in de dorpsgemeenschap, als je het maar toelaat. Denk er alsjeblieft nog eens over na.'

Toen keek hij op en zijn bruine ogen stonden aandachtig. 'Als jij denkt dat het geen kwaad kan, dan kan ik misschien wel even aanwippen. Jij komt toch ook, hè?'

Ze knikte en trok de deur open. Een ijskoude windvlaag sloeg haar tegemoet. 'Ik klop wel even aan onderweg naar het dorpshuis, dan gaan we samen. Bedankt voor de thee.'

Anne haastte zich weg, zodat hij het verdriet in haar ogen niet kon zien. De arme man had zich zo dapper opgeofferd voor zijn land. Maar alle medailles en eervolle vermeldingen konden niet op tegen zijn angst voor sociale gebeurtenissen. Hij verstopte zich het liefst in zijn huisje. Zij en Belinda moesten hem helpen weer terug te keren in de maatschappij, besloot ze terwijl ze zich voorovergebogen tegen de wind een weg baande langs de modderige

plassen op het landweggetje. Hij was een held – een van Churchills ‘weinigen’ – een slachtoffer van deze vreselijke oorlog die al zoveel levens had geëist. Het was de plicht van iedereen om ervoor te zorgen dat hij zijn vrees overwon en deelnam aan het sociale leven.

Ze ging langzamer lopen toen ze het einde van de tunnel van bomen bereikte die zich over het laantje naar elkaar toe bogen. Ondanks het weer wilde ze nog niet terug naar de herrie en de eisen van Owlet Farm. Omdat het daar onmogelijk was om even aan zichzelf toe te komen, klom ze over het hek en liep ze langs de heuvelrug boven de vallei. Ze had een moment nodig om haar gedachten op een rijtje te krijgen en zich te wapenen tegen de nachtelijke verschrikkingen, de nare dromen die haar wakker hielden en het uiterste van haar vergden.

Haar adem vormde even een wolkje in de vrieslucht voordat hij werd weggeblazen, terwijl ze uitkeek op het panorama dat zich voor haar uitstreckte. Ze streek haar haren naar achteren en draaide zich weer naar de wind die over de verlaten omgeploegde velden en glooiende groene heuvels in haar gezicht waaide. Haar ogen begonnen te tranen van de kou en haar hart verlangde opeens naar huis en naar nieuws van Martin, terwijl ze naar de loden lucht en de ploegvoren keek die al glinsterden van de vorst in het merkwaardige licht dat altijd ontstond voordat het ging sneeuwen.

Ze stak haar gehandschoende handen diep in haar zakken en bedwong opnieuw haar tranen. Haar gedachten waren bij Martin en de kleine cottage bij Cliffe Aerodrome die ze hadden gekocht. Ze hadden er pas een paar maanden gewoond, toen vijandelijke bombardementen het te gevaarlijk maakten om er te blijven met hun pasgeboren Rose Margaret.

Ze zuchtte bevend, terwijl ze opkeek naar de dreigende lucht en zich afvroeg hoelang het zou duren voordat ze hem weer zou zien. Rose Margaret herinnerde zich hem al nauwelijks meer, ondanks de foto's die Anne naast haar bed had staan, en de kleine Emily Jane was nog maar net geboren bij zijn laatste, akelig korte verlof.

Wat haarzelf betrof, ze was onafhankelijk geworden, verdiende haar eigen geld, nam haar eigen beslissingen en deed wat ze wilde voor zover het moederschap dat toeliet. Ze had geen vast plan, behalve in de klas dan. Ze was vier jaar met Martin getrouwd geweest. Maar sinds ze naar Somerset was gekomen, hadden ze op verlofdagen de zeldzame momenten samen gewoonweg moeten stelen, wat bij lange na niet genoeg was om weer aan elkaar te wennen voordat plicht en verplichtingen hen weer uit elkaar dreven.

Ze waren in wezen vrijgezel. De omgevlogen wittebroodsweken in de cottage waren slechts een mooie droom geweest van twee mensen die nu bijna vreemden voor elkaar waren. Ze waren van elkaar vervreemd door de oorlog en de gescheiden levens die ze leidden. Nooit meer konden ze terugkeren naar wie ze ooit waren. Tijd en afstand lieten de zo broodnodige intimiteit en huiselijkheid in een huwelijk niet toe. Haar grootste angst was dat deze gedwongen langdurige scheiding al hun hoop op een toekomst samen teniet zou doen, een toekomst die nota bene zwaar bevochten was vanwege de onverbiddelijke afkeuring van zijn ouders.

Ze probeerde de moed erin te houden door aan het meest recente nieuws te denken. De zaken werden met de dag hoopvoller, nu de Russen de Duitsers in Polen terugdrongen en het negenhonderd dagen durende beleg van Leningrad voorbij was. De Britten en Amerikanen rukten op tegen de jappen in Birma en de geallieerden vochten tegen de moffen in Italië. Ze moest zich vasthouden aan de hoop dat het snel voorbij zou zijn en dat ze konden proberen hun huwelijksleven nieuw leven in te blazen en een hecht gezin te vormen. Dat zou voor hen beiden een strijd worden na alles wat ze de afgelopen jaren hadden meegemaakt. Het zou de nodige tijd vergen. Maar zolang hun liefde sterk genoeg was, zou ze het vertrouwen houden dat ze dat alles zouden doorstaan en iets zouden ontdekken dat nog intenser en nog meer de moeite waard was.

Martin was gepromoveerd tot Group Captain en Station Com-

mander van RAF Cliffe en was na vier operationele missies boven vijandelijk gebied zojuist aan zijn vijfde begonnen, wat inhield dat hij inmiddels meer dan honderd gevechtswluchten had uitgevoerd en de rechtmatige bezitter was van een Distinguished Service Order en een Distinguished Flying Cross mét gesp.

Nu met Bomber Harris de tapijtbombardementen op Duitsland waren begonnen, werden de lijsten van gesneuvelden of vermisten met de dag langer, mede doordat de nieuwe rekruten onervaren jongens waren, die simpelweg niet de tijd kregen – en daarmee de ervaring – om echt te weten wat ze deden. Martin zat voortdurend in de rats om ze en probeerde ze te beschermen. Maar te veel van hen waren al omgekomen voordat hun eerste operatie goed en wel volbracht was. Hoewel het voor hem moeilijk was om erover te praten, wist Anne maar al te goed hoe diep hun offers hem raakten.

Het was allemaal goed en wel dat de mannen onder zijn bevel Martin ‘geluksvogel’ Black als een mascotte beschouwden, maar Anne was realistisch genoeg om te beseffen dat de kans dat hij het zelf zou overleven met elke aanval kleiner werd. Ze rilde van de kou die zich als een klamme hand rond haar hart vouwde, keerde het uitzicht de rug toe en begon in de richting van Owlet Farm te sjokken, die al bijna drie jaar haar thuis was.

Ondanks al haar liefdevolle goedheid was tante Vi geen familie en kon ze haar moeder niet vervangen. Hoewel ze bijna achten-twintig was, was het op momenten als deze dat Anne terugverlangde naar Peggy’s moederlijke armen om zich heen en haar geruststellende stem wilde horen die haar verzekerde dat ze niet alleen was, dat er duizenden vrouwen waren die dezelfde angsten doorstonden terwijl ze het thuisfront draaiende hielden, voor hun kinderen zorgden en wachtten op de terugkeer van hun mannen.

Ze wist dat er talloze evacués in Somerset woonden en dat de dorpsschool op het punt stond uit zijn voegen te barsten. Haar eigen moeder deed haar uiterste best om de kleine Daisy in haar

eentje op te voeden, nu Jim in India zat. Maar er waren momenten waarop zelfmedelijden, angst en nostalgie haar overweldigden, en ze als een klein kind haar moeder nodig had. Peggy was echter ver weg in Cliffhaven, met opa Ron en zusje Daisy – die tien maanden jonger was dan Annes eigen Rose Margaret – en maakte zich ongetwijfeld grote zorgen om haar Jim. Peggy runde Beach View in Cliffhaven en niets of niemand zou haar ertoe kunnen overhalen dit pension en de geëvacueerde meiden onder haar vleugels te verlaten, zelfs de Luftwaffe niet. Anne kon zich de keuken van het pension voor de geest halen: warm, gezellig en vol van het geschater van de meisjes die daar een thuis en onderdak hadden gevonden, net als zij hier bij Vi. Maar het verlangen om daar te zijn, voelde als een diepe innerlijke pijn.

Ze veegde de opwellende tranen uit haar ogen, vond een beschut plekje onder een overhangende rots, sloeg haar dikke jas dicht om zich heen en ging op een pluk bevroren gras zitten. Ze sloeg haar armen om haar knieën, blij om even uit de bijtende wind te zijn, maar nog niet zover om terug te keren en de anderen te verrassen met de geneugten van een luizenbehandeling en het gebruikelijke avondritueel van baden, eten en instoppen.

Owlet Farm was van de kinderloze weduwe Vi, een stevige huisvrouw van achter in de vijftig, die haar hart en haar lege huis had opengesteld voor Anne en haar kinderen, evenals voor haar jongere broers. Vi's nichtje Sally was met de nog kleine Harry en haar broertje Ernie, die net elf was geworden, in een van de huisjes op het erf getrokken, maar iedereen at samen aan de grote keukentafel in het hoofdhuis. Met Bob en Charlie, die constant met elkaar ruzieden over van alles en nog wat, en met Rose Margaret, die met de dag eigenzinniger werd, terwijl Emily al driftbuien kreeg, was het niet verwonderlijk dat ze elkaar bij tijd en wijle behoorlijk op de zenuwen werkten. Toch was er een sterk gevoel van saamhorigheid in hun verbeterenheid om hun aller vijand te trotseren en er het beste van te maken totdat de mannen weer thuis zouden komen.

Anne vroeg zich opeens af hoe verlaten Vi zich zou voelen als de oorlog eenmaal voorbij was en ze weer alleen zou zijn. Want die afschuwelijke oorlog had haar gezelschap gebracht en de kans om zelf voor kinderen te zorgen. Ze zou het moeilijk krijgen, weer alleen in dat enorme huis. Misschien kon ze overgehaald worden om alles te verkopen en dichterbij Cliffhaven te komen wonen, waar ze betrokken kon blijven bij Sally en de kinderen.

Omdat ze niet wilde stilstaan bij wat de toekomst voor haar in petto had, keek Anne op en beseftte dat het bijna donker was en er sneeuw dreigde. Ze stond op, klopte haar jas af en begon aan de lange afdaling naar de boerderij. Haar blik gleed over de uitgestrekte boerderij, de rij huisjes op het erf en de grote schuren en stallen waarin het melkvee en de opslagplaatsen voor wintervoer en hooi waren ondergebracht. De drie melkmeisjes woonden in een van de kleinere bijgebouwen, dat was uitgerust met stapelbedden en een wasgelegenheid, en er waren twee stokoude landarbeiders die in de andere huisjes woonden. Ze waren te oud voor veel meer dan advies geven, maar te nauw verbonden met Owlet Farm om ze de laan uit te sturen.

Anne zette alle nostalgische gevoelens en de altijd aanwezige zorgen om Martin opzij. Dit was voor nu haar thuis tot de oorlog voorbij was. Haar kinderen wachtten op haar.

RAF Cliffe

Het daglicht was aan het vervagen toen de onderbevelhebber de strategische doelen op de kaart aanwees en de briefing voor de missie van die nacht doornam. Group Captain Martin Black, die naast hem zat, keek naar de mannen die in het zaaltje bijeen waren gekomen, en deed zijn best om niet de bezorgdheid te tonen die hem de afgelopen maanden dagelijks kwelde.

Het aandachtig zwijgende gezelschap bestond uit bemanning-

gen van bommenwerpers en de gevechtspiloten die hen zouden escorteren. Ze waren uit alle hoeken van de wereld naar Cliffe gekomen – Polen, Amerika, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Rhodesië en Australië – met slechts één doel: vechten voor vrijheid tegen de tirannie van Hitler. Voor Martin zagen ze er pijnlijk jong en fris uit. Ze stonden te popelen om hun steentje bij te kunnen dragen, verleid door de glamour die ten deel viel aan de vliegeniers die door Churchill en de media als helden werden geprezen. Die wilden zij ook.

In werkelijkheid zijn er weinig heldendaden, dacht hij bedroefd, alleen pure verbetering om de klus te klaren, met vaardigheden aangescherpt door ervaring of aangeboren talent en met een grote dosis geluk.

Hij streek met een vinger over zijn snor en bestudeerde de gezichten voor hem terwijl ze gretig hun orders noteerden. Hij kende ze allemaal bij naam, want hij had er een punt van gemaakt om elke man en zijn familieachtergrond te kennen. Aangezien ze zich bereid toonden om voor hun vaderland te sterven, was dat wel het minste wat hij kon doen. Zovelen waren niet teruggekeerd. Hun geesten waarden nog rond, want hun stemmen en gelach weerklonken nog steeds in de donkerste uren van een slapeloze nacht.

Ze waren niet vergeten, maar hun sneuvelen erkennen, erom rouwen en zelfs herinneringen ophalen aan die goeie oude tijd drukte de achterblijvers te hard met de neus op het lot dat hun mogelijk zelf te wachten stond. Dus de lege bedden, het uitvegen van een naam die in krijt op het dienstbord stond, en de lege kruk van een drinkmaatje werden domweg genegeerd. Het was een stilzwijgende gedragscode waaraan iedereen zich hield, maar Martin wist dat achter die stoïcijnse façade de zenuwen strakgespannen waren. En bij elke operatie nam de spanning ervan toe.

Hij keek naar Wing Commander Roger ‘Tash’ Makepeace. Hun blikken kruisten elkaar even voordat de ander weer verderging met het noteren van zijn orders. Ze waren vrienden sinds ze in

1939 bij de RAF waren gekomen. En door een of ander wonder waren ze er tot dusver allebei zonder uitwendige schrammetjes vanaf gekomen. Maar nu zag Martin de donkere wallen onder Rogers ogen, de vermoeidheid in de lijnen die in zijn getekende gelaat gegroeefd stonden, en hij beseftte dat ze die van hemzelf weer-spiegelden.

Roger was een breedgeschouderde reus, die ooit een blozende teint en een extravert karakter had. Hij was altijd de eerste geweest die een drinkwedstrijd of een spelletje kaarten in de mess voorstelde, maar nu hadden de spanningen onder de druk van verantwoordelijkheid en de vele verliezen van zijn mannen hem getekend. Zelfs de snor waar hij ooit zo trots op was, zag er niet meer zo parmantig uit.

Martin probeerde zich te concentreren op wat er werd gezegd, maar aangezien hij de kaarten al zorgvuldig had bestudeerd en de instructies van het opperbevel op zijn duimpje kende, dwaalden zijn gedachten en zijn blik onwillekeurig weer af.

Naast Roger zat Squadron Leader Freddy 'Pedro' Pargeter, een van nature begaafde, jonge piloot wiens familie in Argentinië woonde en die aan het begin van de oorlog naar Engeland was gekomen om zijn steentje bij te dragen. Met zijn knappe uiterlijk en charmante voorkomen wist hij de Britse vrouwen het hoofd op hol te brengen. Hij had zich gesetteld met zijn lieve vrouw Charlotte, maar dat betekende niet dat hij zich op andere vlakken rustig hield. Freddy kon net zo onbesuisd en roekeloos zijn als de Poolse piloten. Qua dapperheid deed hij Martin denken aan zijn zus Kitty, die getrouwd was met Roger en nog altijd voor de ATA – Air Transport Auxiliary – vloog, hoewel ze een been had verloren bij een vliegtuigongeluk. Freddy had zijn DFC met gesp zeker verdiend.

Martins blik viel op de jongeman die naast hem zat. Squadron Leader Matthew 'Pinky' Champion zag er nog steeds uit als een schooljongen, met zijn lichtbruine haar, zijn sproeten en zijn ondeugende grijns. Ondanks zijn gewoonte om te blozen als hij in

het middelpunt van de belangstelling stond, was hij nu een ervaren Spitfire-piloot en begon hij eveneens tekenen van ongezonde spanning te vertonen. Martin nam zich voor om op korte termijn een openhartig gesprek met hem te hebben, want de jongen leek hard toe aan verlof.

Bomber Harris stond dan wel onvermurwbaar op het standpunt dat alle verlof moest worden ingetrokken tijdens zijn campagne van tapijtbombardementen boven Duitsland, maar er kwam een punt waarop een pauze noodzakelijk werd voor de veiligheid van de bemanningen. Uit ervaring wist Martin dat een vermoeide man zijn concentratie verloor en zijn reacties traag werden, en dat kon dodelijk zijn als de Luftwaffe je op je staart zat en onder vuur nam.

Hij beseftte dat de briefing ten einde liep en keek nog eens naar de jonge piloot achter in de zaal die die ochtend was aangekomen. Piloot Jack Newbury was net negentien en vers van de opleiding. Zijn dossier vermeldde dat hij minder dan twintig solo-vliegreuren had. Dat was ongeveer het gemiddelde voor zulke groentjes. Hij hield zich stoer, maar dit was zijn eerste missie, dus hij moest goed in de gaten worden gehouden.

Toen zijn onderbevelhebber zweeg, stond Martin op, bedankte hem en stuurde zijn mannen weg, waarna hij zelf de ruimte verliet. Hij bleef buiten staan en riep Roger, Freddy en Matthew bij zich. 'Even op mijn kantoor,' mompelde hij, terwijl zijn blik Jack Newbury volgde die stoer met de anderen mee liep.

Ze liepen de Nissen-barak in die het oorspronkelijke houten administratiekantoor had vervangen, dat het jaar daarvoor na een vijandelijk bombardement volledig in puin was gelegd. Martin zonk in de versleten leren stoel achter het akelig nette bureau, zette zijn rijk gedecoreerde pet af en wachtte geduldig tot de anderen zich koffie uit de pot hadden ingeschonken en op de allesbehalve comfortabele stoelen waren neergeploft die gewoonlijk bestemd waren voor degenen die op het punt stonden een uitbrander te krijgen.

Er werden sigaretten opgestoken en petten afgezet terwijl achter

de verduisteringsgordijnen de avond viel en het zwakke schijnsel van de bureaulamp moeite had om de somberheid in het kille kantoor te verdrijven. De blauwgrijze ruwwollen battledress – die iedereen ‘Hairy Mary’s’ noemde omdat ze zo verschrikkelijk jeukten – was hun uniform. Maar ze boden ten minste warmte tegen de vrieskou.

‘Ik neem aan dat je niet toevallig ergens een scheutje van het een of ander hebt verstopt, ouwe reus,’ zei Roger hoopvol. ‘Een neut in de koffie zou wonderen doen om de kou te verdrijven, voordat daarboven straks onze kont eraf vriest.’

Martin schudde zijn hoofd. ‘Je kent de regels, Tash. Geen drank tot je terug bent.’ Hij had zelf ook wel een slok whisky kunnen gebruiken, maar in plaats daarvan legde hij een pen recht, die om te beginnen al perfect op één lijn lag met de andere, en hij schraapte zijn keel.

‘Zoals jullie hebben gezien, vliegt er vanavond weer een groentje met ons mee. Dit wordt zijn eerste ervaring met een solo-gevechtvlucht. Ik wil hem graag ongehavend terug, dus ik deel hem bij jou in, Roger.’

‘Nou, bedankt weer,’ mompelde Roger. ‘Alsof ik daarboven in die bijenkorf nog niet genoeg aan mijn hoofd heb, zonder dat ik ook nog eens kindermeisje moet spelen voor een snotneus die waarschijnlijk niet eens het verschil tussen zijn achterwerk en zijn elleboog weet.’

‘Ik heb het volste vertrouwen in je, Tash,’ zei Martin. ‘Je hebt het eerder gedaan, net als wij allemaal.’

‘Ik kom een mannetje tekort,’ protesteerde Freddy. ‘Waarom kan ik hem niet krijgen?’

‘Omdat ik niet wil dat hij jouw slechte gewoonten overneemt, Pedro.’ Martin schonk hem een ironische glimlach. ‘Bovendien heb je zelf al twee groentjes, dat is wel genoeg om in de gaten te moeten houden. Nu we het daar toch over hebben, hoe doet die jonge Forbes het?’

Freddy grijnsde. Zijn donkere ogen in zijn knappe gezicht straalden. ‘Een aardje naar zijn vaartje,’ zei hij trots. ‘Ik heb hoge verwachtingen van die knul.’

‘Goed. Houd hem alleen in de gaten en zorg ervoor dat hij niet al te overmoedig wordt,’ waarschuwde Martin.

Hij richtte zich weer tot Roger. ‘Houd Newbury achter je, zodat hij kan zien wat je doet en je kan nadoen. Als jullie vijandelijke toestellen tegenkomen, is het zoals gewoonlijk ieder voor zich, en dan moet hij zijn kansen maar waarnemen. Maar ik zou het op prijs stellen als jullie met z’n drieën een oogje op hem en de anderen zouden kunnen houden,’ besloot hij met een zucht.

‘We zullen doen wat we kunnen,’ zei Roger. ‘Maar je weet net zo goed als ik dat er daarboven zelfs geen tijd is om adem te halen als de Luftwaffe op je afkomt.’

Martin knikte. Hij was zich er terdege van bewust hoe het was als je werd aangevallen. Hij keek op zijn horloge. Zolang het weer niet betrof, moesten ze over minder dan een uur opstijgen, dan zouden ze een zogenaamde ‘bijenkorf’ vormen – een formatie van bommenwerpers en jagers dicht op elkaar – en naar Stettin vliegen om de enorme munitiefabrieken daar plat te bombarderen.

‘Ga je maar voorbereiden, dan praat ik nog even onder vier ogen met Pinky.’

Pinky werd knalrood en Roger en Freddy keken geschrokken. ‘Wat heeft hij nou weer gedaan?’ vroeg Roger, die tijdens Matthews eerste vluchten zijn mentor was geweest en nog steeds een vaderlijk oogje in het zeil hield.

‘Niets waarvan ik weet,’ antwoordde Martin. ‘Ik moet hem gewoon even spreken, dat is alles. En nu wegwezen.’

Ze wierpen Matthew meewarige blikken toe en stampten naar buiten op hun zware vlieglaarzen, met parachutes bungelend over hun schouder en hun met schapenvacht gevoerde leren jassen strak dichtgeknoopt tegen de bittere kou.

Martin wachtte tot ze de deur achter zich dicht hadden gedaan

en wendde zich toen tot een bezorgd kijkende Matthew. 'Na van nacht wil ik dat je achtenveertig uur verlof neemt,' zei hij zonder omhaal. 'Ik besef dat dit niet genoeg tijd is om je familie te bezoeken, maar ik weet zeker dat Rita verrukt zal zijn met jouw onverdeelde aandacht. Je wordt ingekwartierd bij Mrs Wright, die altijd een kamer vrijhoudt voor zulke noodgevallen. Het zal je goeddoen om voor de verandering eens wat burgerslaap te krijgen en even weg te zijn van deze plek.'

Matthew wilde tegensputteren, maar Martin was onvermurwbaar. 'Je bent een enorme aanwinst voor het team, Pinky, en ik wil dat graag zo houden. Neem verlof en kom fris en vrolijk weer terug.'

Hij schoof zijn stoel naar achteren om aan te geven dat het onderhoud ten einde was. Ze salueerden en Martin keek de jongeman na, waarna hij weer op zijn stoel neerzeeg. Hij was onvoorstelbaar moe en had niet alleen behoefte aan fatsoenlijke nachtrust, maar ook aan verlichting van de eindeloze bezorgdheid om zijn mannen én van de vreselijke brieven die hij aan hun nabestaanden moest schrijven. Kortom, hij snakte naar verlof dat lang genoeg was om naar Somerset te gaan, naar zijn eigen gezinnetje. Maar de kans dat dat ervan zou komen, was ongeveer net zo groot als een hittegolf in januari, dus het was zinloos om er zelfs maar over te mijmeren.

Hij wreef met zijn handen over zijn gezicht en pakte de pijp die hij als een soort talisman op missies altijd bij zich had. Nadat hij hem stevig met tabak had gevuld, stak hij de brand erin en begon weemoedig te paffen terwijl hij aan zijn gezin dacht in de stilte die altijd aan een missie voorafging.

Annes brieven stonden vol met alle dingen die haar bezighielden, en bevatten ook foto's van en nieuwtjes over de kinderen. Rose Margaret groeide op tot een ware schoonheid, net als haar moeder, en baby Emily was een dotje. Maar hij had Emily slechts een uur vastgehouden na haar geboorte. Dat was tijdens zijn laatste verlof geweest, wat zo lang geleden was dat hij betwijfelde of

kleine Rose hem de volgende keer dat hij haar zag nog wel zou herkennen. Zijn enige troost was dat ze veilig waren, op de boerderij bij Violet.

Toen de wijzers van de wandklok in de richting van het hele uur tikten, zette hij alle gedachten aan thuis en zijn gezin opzij. Hij pakte zijn parachute, zette zijn pet op en knoopte zijn vliegjack dicht. Het alarm begon te snerpen toen hij de deur achter zich dicht trok en zich er mentaal op voorbereidde zijn manschappen opnieuw de strijd in te leiden.

Verschenen van Ellie Dean:

*Een nieuw begin
Ver van huis
Geef nooit op
Een groot hart
Altijd in mijn hart
Voor altijd
Een mooie toekomst
Afscheid voor even
Een gelukkig weerzien
Als ik aan je denk
Schuilen voor de storm
Tot je terugkomt*

Eerste druk maart 2026

Dit is het twaalfde deel in de serie Een veilige haven.

Oorspronkelijke titel *Until You Come Home*

Oorspronkelijke uitgever Arrow Books

Copyright © Ellie Dean 2017

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Jaap Slager, Nuanxed

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagbeeld vrouw © Arcangel/Joanna Czogala; achtergrond © Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 261 7478 0

ISBN e-book 978 90 261 7479 7

ISBN luisterboek 978 90 261 7480 3

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.